

lerne der; jeg er enig med de to ærede Medlemmer, som jeg nævnte, i, at ogsaa der har Lige-gyldighed gjort sig gjældende i altfor stort Omfang, — saa sammenlign dem med de Samsunds-klasser, fra hvilke vi nærmest maatte have ventet Tilgang til Befalingsmandsklassen af de høiere Grader, i alt Fald til Officersklassen. Reis Spørgsmaalet paa den Maade, og de ville se, at det er med fuldstændig Uret, fuldstændig ubesøjet, at man retter nogen særlig Klage mod Folkehøiskolerne af den Grund. De, som have en større Dannelse, en større Udvikling, have efter min Opfattelse derigennem en større Pligt, jeg vil kunne sige en større Bænepligt. Af dem, som have en saadan bedre Udvikling og Dannelse, maatte man fortrinsvis vente, at de skulde stille deres Kræfter til Disposition for Hæren, men det have de gjort i det Mindste i ligesaa lille Omfang som de, der udgaa fra Høiskolerne. Det Angreb, der her rettes mod Folkehøiskolerne, vil jeg derfor benytte Leiligheden til at vise tilbage.

Thomsen: Jeg skal ikke imødegaa alle de Bemærkninger, der ere komne frem fra det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), men jeg vil dog gjerne sige et Par Ord i Anledning af nogle af dem. Det ærede Medlem udtalte, at det var Meningen med Hærloven, at derigennem Hæren og Folket skulde blive Et. Efter min Opfattelse er Forholdet det, at der ikke nogeninde har været Noget, i der virkelig har skilt Hæren og Folket ad. Naar vi have faaet ligeoverfor alvorlige Diebliske, naar det har gjældt om at forsvare Fædrelandet, tror jeg, det maa erkjendes, at Hæren og Folket have mødt hinanden som Et. Men hvad jeg anser for at have været Hærens Mening, det er, at der igennem den skulde staves en Hær, som virkelig kunde staaes og bidrage til at forsvare vort Land. Men dertil behøves Officerer, dertil behøves Befalingsmænd, og det er netop dem, vi mangle. Det ærede Medlem udtalte, at han i sin Tid, da Hærloven blev vedtagen, havde forudset, at der vilde blive vist saa stort Alvor og saa megen patriotisk Tølelse hos Befolkningen og særlig hos de forskjellige Folkehøiskolers Elever, at de vilde offere nogen Tid fra deres sædvanlige borgerlige Gjerning for at indtræde i Hærens Rækker som Befalingsmænd. Om en saadan Forudsætning har været tilstede hos Andre, veed jeg ikke. Men naar det ærede Medlem erklærer, at det var hans Forudsætning, og nu ser, at denne fuldstændig er bristet, er det da saa ikke det Naturlige, at man søger at ændre de Forslag, der ere baserede paa bristede Forudsætninger? Det ærede Medlem sagde, at han ikke vilde stemme mod Forslaget, men at han vilde foreslaa det henvist til et Udvalg; jeg forstod ikke, om det var til Hærundervalget eller til et nyt Udvalg, men det gjør paa Sagens nuværende Trin ikke nogen som helst Forskjel. Han motiverede denne

sin Stilling derved, at det skulde være af Høflighed mod Forslagsstillerne. Jeg takker ganske overordentlig for den Høflighed, der derved vises, men jeg tilstaa, at jeg vilde sætte mere Pris paa, om Høfligheden fremtraadte i den Form, at Lovforslaget blev sendt videre til 2den og 3die Behandling uden Udvalg. Det ærede Medlem motiverede dernæst sin Stilling ved at sige, at Lovforslaget omhandlede en stor Sag, som fortjente den største Opmærksomhed; men naar det er Tilfældet, er der et Spørgsmaal, som jeg ikke kan undgaa at opfatte: Hvorfor er det først idag gaaet op for det ærede Medlem, at det er en stor Sag, der handles om, og en Sag, som fortjener den største Opmærksomhed? Den 28de Marts, altsaa idag for 6 Uger siden, har Indholdet af det samme Forslag foreligget trykt i Hærundervalget. Jeg tror, at, naar det allerede har ligget for i saa lang Tid, bliver det en temmelig unyttig Foranstaltning at vise det tilbage til det samme Udvalg, som har havt det foreliggende i 6 Uger og i al den Tid ikke videre har fremmet Sagen. Nu, efter saa lang Tids Betænkning, maa det ærede Medlem og alle de andre ærede Medlemmer i Hærundervalget virkelig kunne være fuldstændig klare paa, hvad Stilling de ville indtage til Lovforslaget; de have havt tilstrækkelig Tid til at kunne vide, om det er sandt, hvad der er paastaet i Motiverne, at der er store personelle Mangler tilstede, om det er forsvareligt at lade saadanne Mangler ligge hen, uden at der gjøres Noget derved, og om de Veie, der foreslaas til Manglernes Afhjælpning, ere fornuftige eller ikke. Dette kan med Billighed forlanges af Hærundervalgets Medlemmer. At vise Forslaget tilbage til Hærundervalget, anser jeg for fuldstændig nyttigt, og nu, efter at det er oplyst, at det er paa Hælden med Samlingen, at ville have et nyt Udvalg, — isædskif for det, som tidligere blev nedsat i den Hensigt, at det skulde behandle alle militære Forslag —, det er ikke mindre unyttig Gjerning. Nei, saa maa de Herrer, der have kjendt Sagen tilbunds i 6 Uger, hellere strax stemme Ja, naar de finde den rigtig, eller strax stemme Nei, naar de finde den urigtig.

Lang: Jeg forstod ikke det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) saaledes, at han vilde gjøre et haardt Angreb paa Folkehøiskolerne; men jeg forstod ham saaledes, at, hvad han sagde, var kun et Angreb paa den gode Tro og Tillid, han, dengang man vedtog Hærloven, havde havt til Folket. Jeg tilstaa, at jeg finder det uforsvarligt at forlange, at Folkehøiskolerne skulle skabe en saadan patriotisk Aand, at de derved skulde udrette, hvad Andre ikke kunde udrette. Høiskolerne maa virke i det Stof, der kommer til dem, og kunne ikke virke i noget andet, og dette Stof maa de gjøre, hvad Godt de kunne, men Mere maa man ikke forlange. Men jeg kan godt forstaa, at det var Vand paa det ærede frederiks-